

Críticamúsica

Oriol Pérez Treviño

Un gran 'acte sacramental' verdità

Il Trovatore

Director: Gustavo Dudamel
Liceu, 4 d'octubre

La naturalesa distòpica dels temps que ens han tocat viure porta sorpreses inesperades. Si al mes de març ens haguessin dit que una figura mundial de la direcció orquestral com el veneçolà Gustavo Dudamel seria l'encarregat d'iniciar la nova temporada del Liceu amb un *Il Trovatore* ens hauríem preguntat si la innocentada s'avançava uns quants mesos. Encara més si, a sobre, hi haguessin afegit que es comptaria amb un repartiment de l'*star system* liderat per tota una Anna Netrebko com a Leonora i un intent de comptar, seguint els consells de Riccardo Muti per a aquesta òpera verdiana, amb el millor quartet de solistes del moment. Això era impossible quan se sap que Netrebko va sempre en *pack* amb el seu marit, el tenor Yusif Eyvazov, que cotitza en una altra lliga musical. Però la distopia, com bé sabem, també és sorpresiva i, al final, "la Netrebko" va emmalaltir i va haver de ser substituïda per la cada vegada més cotitzada soprano Rachel Wi-

Dudamel, dirigint 'Il Trovatore' al Gran Teatre del Liceu ■ ACN

llis.

Presentada en versió concert, hi havia elements que ens podien fer pensar en les versions concert al Festival de Salzburg de títols com la *Giovanna d'Arco* de Verdi o la *Manon Lescaut* de Puccini dels anys 2013 i 2016. És clar que en aquestes es comptava amb l'actiu d'una orquestra de la primera divisió com la Münchner Rundfunkorchester, que, com és sabut, no és la del Liceu. Era per això que, més enllà del repartiment, la primera curiositat era veure com se'n sortiria, del repte, la

formació liceista. I no ho ha fet amb nota, sinó el següent. Contagiats pel coneixement i saviesa de Dudamel, no ens podem quedar amb l'habitual reconeixement al mestre veneçolà, que va concebre aquesta versió en concert talment com un gran acte sacramental verdità, sinó que cal reconèixer uns professors que van brillar a la fossa. Preciosos colors orquestrals, empastament, fluïdesa i jocs de dinàmiques van portar-nos el record de la visita, ja fa uns quants anys, del citat Muti amb un *Macbeth*.

També va sortir-se'n amb solvència el cor, que, com sap tothom, necessita més efectius, però va poder deixar-se seduir per aquesta proposta oratoriana de Dudamel. Proposta que va entendre a la perfecció Dmitry Belosselskij (Ferrando) i ja no diguem el Conde de Luna de Ludovic Tézier, un dels millors solistes per al rol.

La citada Willis, tot i saber que no té l'instrument vocal més adequat per a Leonora, va mostrar una línia de cant de classe i va fer-ne una caracterització psicològica que, per al so-

tasignat, va ser la d'un personatge aclaparat per les circumstàncies de la trama teatral, que venia a ser una mica el mateix que li succeïa a ella mateixa substituint Netrebko. Sí que va haver-hi el marit d'aquesta, un tenor amb un color vocal característic de l'Azerbaidjan i que tanta joia espiritual pot transmetre amb el gènere del *mugham*, del qual el seu compatriota Alim Qasimov ha estat un gran ambaixador. La sensació que un té en escoltar Eyvazov és la d'escoltar algú sacrificat, amb gran dosi d'esforç, preparat per bons formadors, que ho dona tot per aconseguir un resultat digne, però lluny de la prestació artística que algun benaventurat s'ha atrevit a comparar amb els grans *Manrico* de la història. Fora d'estil, més immersa en el món verista, ens va semblar l'Azucena d'Okka von der Damerau, tot i disposar d'un instrument i presència vocals importants.

En definitiva. Un *Trovatore* erigit en un veritable cop d'efecte de la direcció de Víctor García i que ha permès fer brillar com feia temps a l'orquestra. Les cares de felicitat dels músics a la fossa ho deien tot.

Paula Grande i Anna Ferrer, en el nou disc del 'Càntut'

X. Castellón

CASSÀ DE LA SELVA

Les cantants Paula Grande i Anna Ferrer publicaran el 13 de novembre *Vega* (Bankrobber), segon disc del projecte *Càntut. Cançons de tradició oral*, una iniciativa d'Albert Massip per recuperar el cançoner popular gironí. A *Vega*, que es podrà escoltar en primícia el 17 d'octubre a la Fira Mediterrània de Manresa, Grande i Ferrer interpreten deu d'aquestes cançons per explorar el rol de les dones en els últims dos segles, en àmbits com ara la cuina i les feines de la llar, la religió, la sexualitat, la maternitat, etc. Al novembre tindrà lloc una presentació de *Vega* al Festival Càntut de Cassà de la Selva. El divendres 9 d'octubre ja es podrà escoltar el primer single a les plataformes digitals. El disc es va gravar a Olivera Estudi, de Banyoles, amb Vic Moliner (contrabaix i pedals), Paula Vegas (teclats i sintetitzadors) i Juan Rodríguez Berbín (percussió), mesclant instruments tradicionals amb música llatina, rap o electrònica. Clàudia Cedó ha dirigit la posada en escena del concert. ■

Críticateatre

Jordi Bordes

Agre sentiment de 'pàtria', des del menjador

Alguns dies d'ahir

Autor: Jordi Casanovas
Director: Ferran Utzet
Divendres, 2 d'octubre al Teatre Municipal de Montcada i Reixac.

La convulsió social de l'1-O puja a escena i tenyeix un conflicte d'una família que s'estima a diferent intensitat. El dramaturg Jordi Casanovas és un autor que sap captar les tensions del teatre de menjador. Ho va fer a *Vilafranca*, per exemple. També és evident que li interessa el concepte d'identitat (*Una història catalana* i *Pàtria* completa venen aquella trilogia). Ara, en un to aparentment cos-

tumista, imagina com van pair l'1-O i les seves derivades fins a la sentència del judici, des d'un entorn catalanista. La sensació que projecta és la d'un record agradable, èpic, però amb un regust a derrota per no haver conclòs el cercle.

Ferran Utzet és un director a qui li interessa el teatre polític. Ja en va deixar rastre en el seu debut irlandès (després de *La presa* va dirigir *Traduccions/translations*). El 2018 estrenava amb estranyesa *Sopa de pollastre amb ordi*, en què es diluïa la ideologia esquerranosa d'una família d'obers. Ho feia, conscient que el mo-

ment català era antagònic. Cada acte es tanca amb un dels quatre personatges sol, tancat en el seu propi laberint de pensaments, emocions i pors. Mentrestant, les cites solemnes o trivials convertides en eslògan ressonen en la memòria dels espectadors, per il·lustrar el pas del temps cronològic.

Els quatre intèrprets signen un retrat nítid i alhora amb el punt just de contradicció, per fer-los humans imperfectes. No hi ha herois, sinó persones que lluiten per ser dignes i coherents en la vida de les seves conviccions polítiques i socials: Míriam Iscla

Marta Ossó i Míriam Iscla, en una escena ■ D. RUANO

sap commoure des de la seva crisi latent; Abel Folk, esmunyedís i actiu que amaga sorpreses als seus propis fills; Marta Ossó es debat en una preciosa contradicció per conviure (i estimar) els dos pols polítics oposats; Francesc Cuéllar, per fi, és el més abrandat, però que denota mandra per independitzar-se de la família.

La història demana un temps perquè deixi ben contrastats els punts de vista. Casanovas n'ha volgut fer un primer esbós. Ara, amb només tres anys de distància, provoca uns sentiments contradictoris: d'orgull i ràbia pel referen-

dum defensat pel poble davant les porres policials, i de buidor en comprovar que faltava un desplegament polític per fer realitat el desig de la ciutadania.

Casanovas no ha volgut entrar en el tema de les declaracions del judici, com sí que ha fet en altres peces històriques com és el cas de *Ruz-Bàrcenas*, *Port Arthur* o *Jauria*. De fet, tindria poc conflicte i redundaria en la impunitat judicial. Per això ha optat per contagiar la revolta social a un conflicte íntim familiar que li permet desgranar l'evolució. Per judicar la història cal més temps de guaret. ■